

### 3.1 Dansk resumé

Denne ph.d.-afhandling er en samling af artikler, der tilsammen indskriver sig i et nyt område indenfor psykosocial støtte og rehabilitering indenfor kræftområdet. Afhandlingen søger overordnet at besvare følgende forskningsspørgsmål:

**Hvordan kan narrativ coaching anvendt i naturlige omgivelser støtte par, hvor den ene er kræftramt?**

På baggrund af foreliggende forskning om sammenhængende forløb, psykosocial rehabilitering for kræftpatienter og deres partnere, samt læring i naturen, blev ph.d.-projektet igangsat. Hovedfokus er, at undersøge hvordan naturlige omgivelser kan understøtte indsatsen ift. kræftramte pars livskvalitet ud fra et læringsperspektiv. Afhandlingen er et interventionsstudie, der vil opfinde nye måder, hvorpå man kan skabe og facilitere refleksionsøvelser, der kan understøtte kræftramte pars oplevelse af livskvalitet og sammenhæng i forløbet. Med naturlige omgivelser som ramme kobles pædagogiske og rehabiliterende perspektiver på facilitering af et refleksivt miljø for par, som har brug for opmærksomhed på livskvaliteten i parforholdet under kræftsygdom.

Artiklerne består af 3 dele. Først et systematisk review, der har til formål at finde evidens for at naturen virker på selvoplevet mental stress under somatisk sygdom. Reviewet formidler resultatet af 5 kvantitative forskningsartikler (Cimprich and Ronis, 2003; Hitzig et al., 2012; Raanaas et al., 2012; Rosenberg et al., 2014; Watzek et al., 2016) og giver samtidigt en indføring i, hvordan man kan forstå feltet natur, sygdom og psykologisk stress. Der findes evidens indenfor området, der omhandler effekten af psykosociale interventioner for cancerramte par (Traa et al., 2015) og derfor er denne afhandlings systematiske review særligt fokuseret på individers selvrapporterede stress i forbindelse med interventioner i naturlige omgivelser, hvilket er relevant for at skabe et grundlag for at anvende naturen som ramme for samtaler.

Afhandlingens anden artikel er en teoretisk metodisk artikel, der beskriver formålet og det teoretiske grundlag for interventionen, der retter sig mod par, hvor den ene har kræft. Teorien bag artiklen er funderet på et narrativt grundlag, idet denne form for fremgangsmåde kan være særligt hjælpsom, når menneskers historier bliver brudt (Charon and Irvine, 2017). Interventionens konkrete spørgsmål er også narrativt funderet, med inspiration fra bl.a. Charon (Charon, 2007, 2008a), Bruner (Bruner, 2004) og White (White, 2007). Der gives bud på hvorfor naturen, samt et dyadisk perspektiv kan være hjælpsomt ift at få fokus på de ressourcer, mennesker har og som sundhedsvæsenet med fordel målrettet kan aktivere.

Den tredje artikel er en undersøgelse af kræftramte pars coping og narrativer, samt forholdet mellem hvad de allerede gør for at mestre sammen og hvordan interventionen Recap understøtter dette. Artiklen består af både et kvantitativt (short survey) og et kvalitativt element (narrative interviews). Disse to måder at anskue viden om interventionens sigte og virkning er vigtige at vise, idet hver tilgang har sin force i belysningen af dette nye forskningsfelt. Arbejdet med at inddrage begge typer vidensformer har været en løbende proces, der har skabt udfordringer og udviklet projektet gennem hele projektperioden. Artiklen viser at par har behov, der ikke imødekommes af sundhedsvæsenet og at parrene gør ting sammen for at bevare et "vi" under sygdom. De formår at fokusere på at lytte til hinanden, at være stærke sammen, at rejse sammen i tid og finde det unikke ved dem som par.

Samlet set er de tre artikler et forslag til en ny måde at arbejde på med kræftramte par og også en spirende inspiration til at nytænke måden, hvorpå vi yder støtte til menneskers hverdagsliv og relationer. Afhandlingen skriver sig ind i en interventionsramme, som skal virke i et sundhedsvæsen, der er forholdsvist "smalt" indrettet med et fokus på behandling. Interventionen

er et bud på en mulig tænkemåde, der kan passe ind i sundhedsvæsenets rammer og sprog, men som samtidig udfordrer den måde, vi indretter sundhedsvæsenet på. Komplexiteten i de udfordringer, patienter og dermed også sundhedsvæsenet har, kræver nye måder at arbejde med forskning på. Dette ærinde vanskeliggøres fx af at den forskning, der er rettet mod behandling prioriteres væsentlig højere end komplekse interventioner rettet mod det hele menneske (Hansen and Jones, 2017).

Afhandlingen kan betragtes som et ærinde om en begyndende nytænkning om narrativ coaching for par, hvilket synes relevant ind i et postmoderne sundhedsvæsen, med de fejl og mangler, der måtte være ift at gå dette ærinde.